

4. Strategie rozvoje regionálního školství v kraji

A. Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku od 2 do zpravidla 6 let. Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné. Do mateřské školy zřízené obcí nebo svazkem obcí se přednostně přijímají děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně třetího roku věku, pokud mají místo trvalého pobytu, v případě cizinců místo pobytu, v příslušném školském obvodu, a to do výše povoleného počtu dětí uvedeného ve školském rejstříku. Obec je povinna zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání dětí přednostně přijímaných vymezením školského obvodu spádové mateřské školy.

Popis cíle

Dostupné předškolní vzdělávání hraje klíčovou roli, nejen pro kognitivní a emocionální rozvoj dětí, ale i pro jejich připravenost na celoživotní učení. V následujícím období proto bude nutné především zabezpečit dostupnost předškolního vzdělávání v souladu se zákonnou nárokovostí od 3 let věku dítěte. Zřizovatelům mateřských škol bude poskytována součinnost při navyšování kapacit mateřských škol a bude podporováno zřizování dětských skupin.

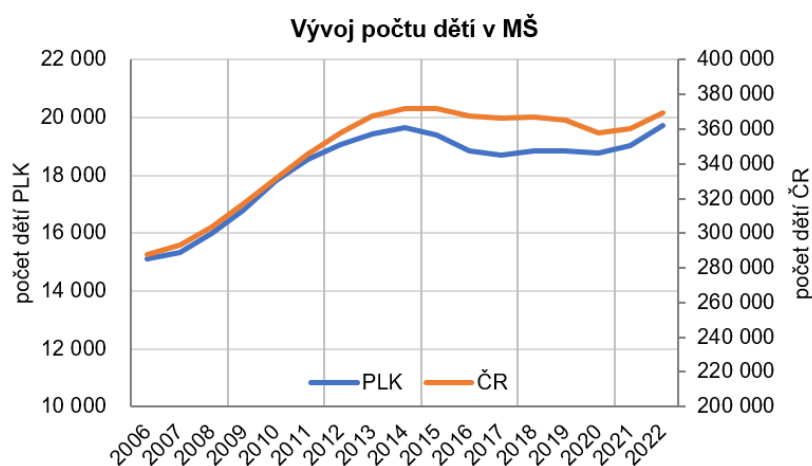
Zdůvodnění potřebnosti

Děti, které jsou zapojeny do kvalitní společné výuky v raném věku déle než jeden rok, mají vyšší pravděpodobnost lepších školních a pracovních výsledků. Zároveň se u nich snižuje pravděpodobnost předčasných odchodů ze vzdělávání.

Předškolní vzdělávání má zejména pro děti ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí obrovský význam a jeden rok povinného předškolního vzdělávání pro ně nemusí být dostačující, což dokládá šetření PIRLS 2016 a TIMMS 2019.

Analýza – popis současného stavu dané oblasti

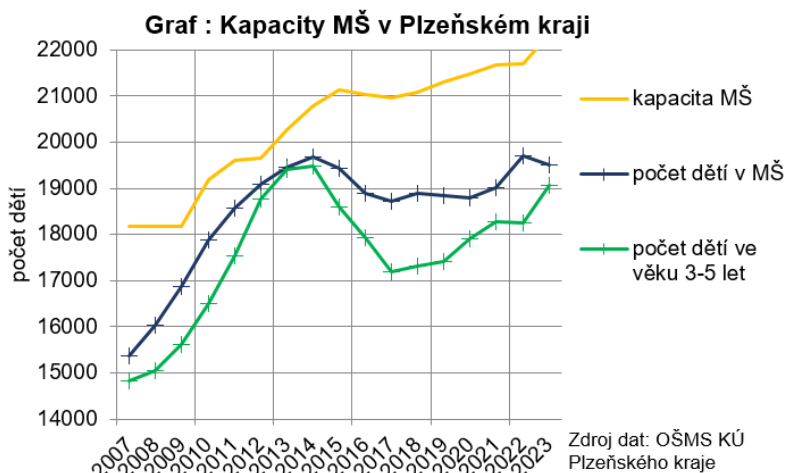
V Plzeňském kraji roste počet dětí v mateřských školách trvale od roku 2006, což plně koresponduje s nárůstem počtu dětí v České republice. Na základě žádostí zřizovatelů se kapacity mateřských škol v Plzeňském kraji navyšovaly průběžně.



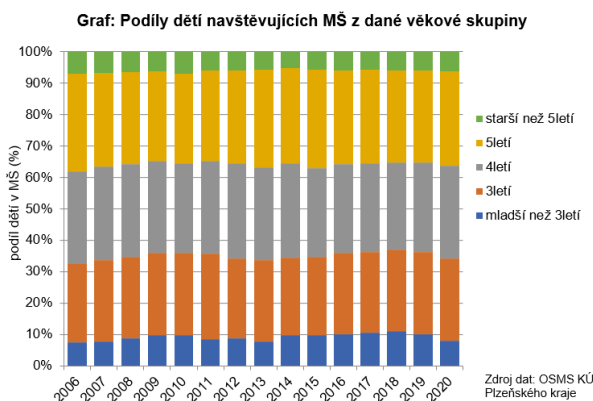
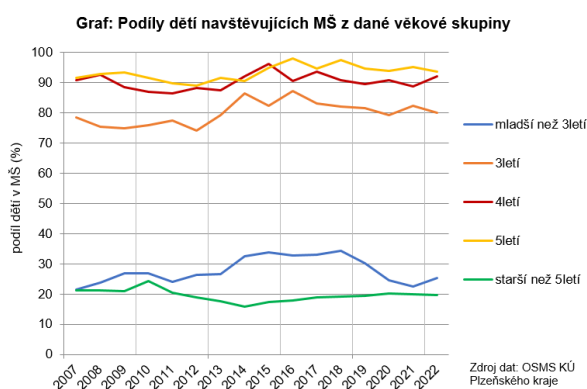
Zdroj dat: ČSÚ

V Plzni a v okolí a v dalších větších městech byly kapacity zpravidla zcela využity. Naopak v některých menších městech a obcích vzdálenějších od Plzně byla část kapacit nevyužita. Využití úplné kapacity školy je také ovlivněno § 5 – 6 vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů - odpočty za děti individuálně integrované a děti mladší 3 let.

V Plzeňském kraji je aktuálně zřízeno 281 mateřských škol, z toho je 260 škol zřizují obce, 1 církev, 5 kraj a 15 mateřských škol je soukromých.

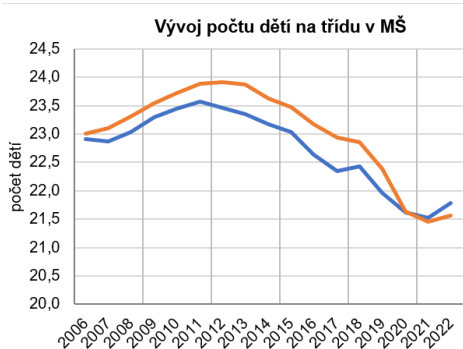


Děti mladší 3 let jsou do mateřské školy přijímány do volné kapacity školy a do počtu, který umožňuje vyhláška o předškolním vzdělávání. Největší skupinu v mateřských školách tvoří čtyřleté a pětileté děti. Děti starší pěti let, resp. děti s odkladem povinné školní docházky se dlouhodobě pohybují kolem 20 %.

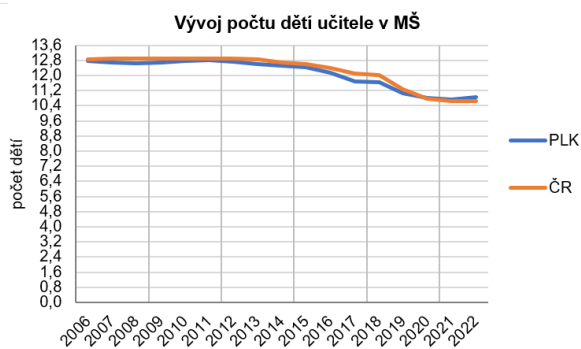


Odbor školství, mládeže a sportu Plzeňského kraje informuje obce o možnostech zřizovat dětské skupiny. V Plzeňském kraji je k 1. 1. 2024 zřízeno celkem 79 dětských skupin s platným oprávněním s celkovou kapacitou 994 míst.

Jak je patrné z níže uvedených grafů, nejvíce dětí ve třídách mateřských škol bylo v Plzeňském kraji v roce 2011, v roce 2021 byl počet nejnižší. Novelou vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, se změnila počty dětí ve třídách mateřské školy a tím došlo ke snížení počtu dětí na třídu a zvýšení počtu tříd.



Zdroj dat: ČSÚ



Zdroj dat: ČSÚ

Z tabulky uvedené níže vyplývá, že žádostí o přijetí dítěte do mateřské školy, kterým nebylo vyhověno, bylo nejvíce v roce 2022. Ze statistiky však není patrné, kolik žádostí se týkalo dětí mladších 3 let. Nejvíce zamítnutých žádostí o přijetí do mateřské školy je dlouhodobě v ORP Plzeň, nejméně v ORP Horažďovice a Klatovy.

Počet zamítnutých žádostí na 100 zapisovaných v letech 2018-2023

ORP	Podíl zamítnutých žádostí						index 23/18
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Plzeň	29,8	34,7	37,0	39,0	40,5	36,2	121,7
Nýřany	22,7	29,4	30,9	36,0	27,9	25,5	112,0
Kralovice	5,0	5,2	11,0	11,6	17,2	3,5	69,5
Rokycany	27,1	19,8	11,0	14,3	26,6	31,1	114,6
Přeštice	21,2	31,0	26,5	28,8	29,2	25,9	122,3
Stod	5,4	2,9	14,6	11,2	12,6	23,6	438,7
Blovice	15,1	14,8	21,8	26,2	33,6	28,4	187,9
Nepomuk	6,1	5,2	10,2	8,4	19,2	20,0	325,7
Horažďovice	0,0	0,0	0,0	6,8	11,0	4,1	
Sušice	16,4	15,0	20,4	18,1	16,5	5,2	31,7
Klatovy	4,1	2,0	4,9	7,6	6,2	4,3	105,9
Domažlice	9,1	7,2	6,5	12,9	5,7	5,9	64,3
Horšovský Týn	13,3	14,5	16,2	19,8	15,4	14,4	108,6
Stříbro	2,5	11,0	16,0	9,4	23,5	20,1	807,5
Tachov	13,4	19,9	14,6	22,3	28,4	27,0	202,0
Plzeňský kraj	37,2	39,1	40,3	41,4	41,4	39,6	106,5

Zdroj dat: OŠMS KÚ PK

Opatření a klíčové aktivity

A.1	Dostupné předškolní vzdělávání v souladu se zákonnou nárokovostí od 3 let věku dítěte
A.2	Redukce počtu odkladů povinné školní docházky

Opatření A.1 Dostupné předškolní vzdělávání v souladu se zákonnou nárokovostí od 3 let věku dítěte

Cílem opatření je zvýšit účast dětí v předškolním vzdělávání od 3 let věku, neboť neúčast na předškolním vzdělávání může mít negativní dopady nejen na zapojení dítěte do povinného vzdělávání, ale i na zapojení se do společnosti jako takové. V této oblasti mateřské školy úzce spolupracují se zřizovateli, příslušnými obecními úřady obce s rozšířenou působností a s orgány sociálně-právní ochrany dětí.

Klíčová aktivita A.1.1 Spolupráce se zřizovateli na udržení potřebných kapacit škol

V území bude poskytována metodická pomoc zřizovatelům při navyšování kapacit mateřských škol. Tam, kde je kapacita škol nedostačující a nelze ji navýšit, budou zřizovatelé informováni o možnostech zřizování dětských skupin (včetně metodické pomoci a upozornění na možnosti financování). Bude využívána datová podpora s cílem predikce vývoje narozených dětí s přihlédnutím k migraci (včetně ze zahraničí).

Klíčová aktivita A.1.2 Zvýšení podílu dětí zapojených v povinném předškolním vzdělávání

Neúčast na předškolním vzdělávání může mít negativní dopady nejen na zapojení dítěte do povinného vzdělávání, ale i na zapojení se do společnosti jako takové. V této oblasti musí mateřské školy úzce spolupracovat se zřizovateli, příslušnými obecními úřady obce s rozšířenou působností a s orgány sociálně-právní ochrany dětí. Jednou z možností plnění povinného předškolního vzdělávání je také využití individuálního vzdělávání dětí v mateřské škole. Na základě aktuálních potřeb v území, bude krajský úřad povolovat zřizování přípravných tříd.

Opatření A.2 Redukce počtu odkladů povinné školní docházky

Přes veškerou snahu mateřských škol se nedaří eliminovat odklady povinné školní docházky. Školy musí klást důraz na dostatečnou prevenci a včasné podávání informací rodičům. Zároveň je nutná spolupráce nejen s rodinou, ale i se základní školou a školským poradenským zařízením. Pozitivní vliv by jistě měla individualizace vzdělávání založená na snížení počtu dětí ve třídě. Odklady školní docházky jsou podrobněji řešené dále v kapitole E.b Dostupnost poradenství a lepší kvalita poradenských služeb.

Klíčová aktivita A.2.1 Podpora dalšího vzdělávání pracovníků mateřských škol

Je potřeba zaměřit pozornost na další vzdělávání pedagogů, zejména na zaměření na pedagogickou diagnostiku a oblast komunikace se zákonnými zástupci dětí. Důležitá je také větší spolupráce mateřských škol se školskými poradenskými zařízeními v této oblasti.

Klíčová aktivita A.2.2 Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v MŠ a dalších aktérů ke vzdělávání dětí z odlišného sociokulturního prostředí

V souladu s DZ ČR budou školy motivovány ke vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřeného na vzdělávání dětí z odlišného sociokulturního prostředí. Ve spolupráci s NPI ČR, ORP a místními akčními plány budou školy informovány o možnostech a aktivitách v této oblasti. Bude kladen důraz na spolupráci mateřských škol a zástupců neziskových organizací zabývajících se touto problematikou, případně centry pro integraci cizinců věnující se dětem s odlišným mateřským jazykem.

Klíčová aktivita A.2.3 Zefektivnění podmínek a organizace předškolního vzdělávání

Zkvalitnění předškolního vzdělávání umožní naplňování hlavních cílů i průřezových témat DZ. Postupným snižováním počtu dětí na třídu se zvýší individualizace výchovy a vzdělávání, respektování specifik a potenciálu každého dítěte. Mateřské školy budeme upozorňovat na využívání finančních

prostředků z jiných zdrojů (např. Šablony) k využití rozvíjet další možné aktivity k zefektivnění podmínek a organizace předškolního vzdělávání.

Přehled opatření

Opatření	Klíčová aktivita	Kritéria	Termín Zahájení	Termín ukončení	Zdroj financování	Spolugesce
A.1 Dostupné předškolní vzdělávání v souladu se zákonnou nárokovostí od 3 let věku dítěte	A.1.1 Spolupráce se zřizovateli na udržení potřebných kapacit	Budou pořádány pravidelné konzultace se zřizovateli, s pracovníky OŠ ORP a řediteli škol. Spolupráce s RRA - demografická analýza změn počtu obyvatel. Krajský úřad bude vyhovovat žádostem o navýšování kapacit bezodkladně.	2024	2028	Rozpočet PK a dalších zřizovatelů	RRA PK, ORP
	A.1.2 Zvýšení podílu dětí zapojených v povinném předškolním vzdělávání	Setkávání, metodika a spolupráce s příslušnými úřady (ČŠI, ORP, OSPOD, neziskové organizace) Pořádání kulatých stolů a konzultačních dnů ve spolupráci s PPP zaměřených na předškolní vzdělávání	2024	2028	Rozpočet PK	ORP, OSPOD, PPP, MŠ, ČŠI
A.2 Redukce počtu odkladů povinné školní docházky	A.2.1 Podpora dalšího vzdělávání pracovníků mateřských škol	Odpovídající nabídka kurzů pedagogické diagnostiky DVPP Vzdělávání pedagogických pracovníků PPP a MŠ při komunikaci se zákonnými zástupci	2024	2028	Rozpočty vzdělávacích institucí, Rozpočty škol, Fondy EU – OP JAK	NPI ČR, PPP, KCV, MŠ
	A.2.2 Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v MŠ a dalších aktérů ke vzdělávání dětí z odlišného sociokulturního prostředí	Vzdělávání pedagogických pracovníků v DVPP zaměřeného na vzdělávání dětí z odlišného sociokulturního prostředí Bude kladen důraz na sdílení zkušeností mezi jednotlivými organizacemi (MŠ – neziskové organizace, centra pro integraci cizinců, NPI a další).	2024	2028	Rozpočty škol, Fondy EU – NPO, OP JAK	NPI ČR, KCV, PPP, MŠ
	A.2.3 Zefektivnění podmínek a organizace předškolního vzdělávání	Pokud to podmínky dovolí, postupně snižovat počty dětí na třídu a tím umožnit větší individualizaci ve vzdělávání. Upozorňovat školy a zřizovatele na vyhlášené programy.	2024	2028	Státní rozpočet, Rozpočty zřizovatelů	MŠ, zřizovatelé

